

Залогін Станіслав Вікторович, Мартишко Андрій Васильович
студенти 2-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМАТИКА УЧАСТІ АДВОКАТА ПРИ ПРОВЕДЕННІ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Науковій спільноті відома велика кількість досліджень, присвячених вимогам до проведення слідчих (розшукових) дій (далі – С(Р)Д) та негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НС(Р)Д). Науковці доволі детально та з належним обґрунтуванням висвітлюють й інші пов'язані із цим аспекти, та окремої уваги заслуговує реалізація змагальності під час проведення С(Р)Д та НС(Р)Д. Це обумовлено тим, що Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК України), запроваджено змагальну конструкцію стадій досудового розслідування.

Дослідження наукових публікацій, присвячених реформам кримінального процесу демонструє, що головна роль відведена органам досудового розслідування [1, с. 40]. З іншого боку, важливо визначити роль адвоката, під час здійснення С(Р)Д та НС(Р)Д. Так, що стосується професійних прав адвоката передбачається участь в будь-яких слідчих або процесуальних діях, в яких має право брати участь клієнт; безперешкодний доступ до приміщень судів, прокуратури, поліції, міністерства внутрішніх справ, правоохоронних органів; ідентифікований доступ до всіх державних реєстрів, в тому числі ЕРДР і автоматизованої системи документообігу суду. Також передбачено, що адвокат не зобов'язаний розкривати адвокатську таємницю, навіть при наявності дозволу клієнта.

Підставами для проведення окремих С(Р)Д є наявність достатніх відомостей, що вказують на можливість досягнення їх мети (п. 2 ст. 223 КПК України). У ч. 2 ст. 22 КПК України зазначено, що сторони кримінального провадження мають рівні права на збирання та подання до суду речей, документів, інших доказів, клопотань, скарг, а також на реалізацію інших процесуальних прав, передбачених законом. Отже, свобода подання доказів учасниками кримінального процесу розглядається законодавцем як складова

частина базової засади кримінального судочинства – змагальності. Це прямо пов'язано із проведенням С(Р)Д, адже ці дії спрямовані на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні.

Однак, на практиці, сторона захисту (в обличчі адвоката) має відчутно менше можливостей та способів для збору доказової бази. Саме це законодавець намагається виправити розглядаючи одночасно три нових проекти Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність».

Аби вирівняти положення сторін кримінального процесу, вже було вжито певних заходів. З огляду на мету, за для досягнення якої здійснюються слідчі дії, цілком обґрунтованим є право сторони захисту на збирання доказів шляхом ініціювання проведення С(Р)Д та НС(Р)Д. Слідча (розшукова) дія, що здійснюється за клопотанням сторони захисту, потерпілого, проводиться за участю особи, яка її ініціювала, та (або) її захисника чи представника, крім випадків, коли через специфіку слідчої (розшукової) дії це неможливо, або така особа письмово відмовилася від участі в ній. Під час проведення такої СД присутні особи, що її ініціювали, мають право ставити питання, висловлювати свої пропозиції, зауваження та заперечення щодо порядку проведення відповідної СД, які заносяться до протоколу (п. 6 ст. 223 КПК України).

Ініціювання стороною захисту С(Р)Д здійснюється шляхом подання клопотання слідчому, прокурору. При задоволенні такого клопотання подальший розвиток подій є досить зрозумілим – відбувається проведення С(Р)Д. За відсутності реакції на клопотання у встановлений законом строк (три дні), сторона захисту вповноважена оскаржити бездіяльність до слідчого судді. У разі повної, або часткової вмотивованої відмови у задоволенні клопотання, ініціатору (захисникові) надається право на оскарження рішення до слідчого судді.

Звісно, детальна регламентація кожної із визначених законом СД, встановлення процесуального керівництва, поєднання в системі кримінального провадження гласних і негласних методів здобуття інформації при одночасному посиленні конституційних гарантій прав і свобод особи має стати ефективним інструментом протидії злочинності [2]. Але для бездоганної реалізації визначених задач необхідно усунути існуючі недоліки. Пропонується забезпечити

сторону захисту процесуальною можливістю не лише клопотати про ініціювання проведення С(Р)Д та НС(Р)Д, а й впливати на припинення таких дій умотивованим обґрунтуванням їх недоцільності [3]. Таким чином, законодавцеві слід більш детально дослідити та вдосконалити юридичне регулювання участі адвоката в кримінальному процесі України.

Список використаних джерел

1. Реалізація нового КПК України у 2013 році (моніторинговий звіт) / О. А. Банчук, І. О. Дмитрієва, З. М. Саїдова, М. І. Хавронюк. – К.: ФОП Москаленко О. М., 2013. – 40 с
2. Шолудько Б. Негласні слідчі (розшукові) дії [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://foliant.in.ua/pravovoy-kommentariy_id_16.html
3. Касько В.В. Реалізація принципу змагальності під час досудового розслідування. Рівність можливостей сторін кримінального провадження зі збирання доказів: міф чи реальність? / К. : «ARZINGER», 2014

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Билиця І. О.

Зінченко Наталія Станіславівна

студентка 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕКЛАМИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наш час, в глобалізаційних умовах, характеризується як час боротьби за ринок та споживача. У бізнесі залишається лише конкурентоспроможний суб'єкт, який здійснює свою діяльність із огляду на вимоги ринкової економіки та реалій сучасного суспільства.

Таким чином, конкуренція стає жорсткішою, товари та послуги якіснішими, а споживач отримує найкраще з представленого на відповідному ринку. Але чи так є насправді? Чи може найбільший попит має той, хто найбільш масштабно та яскраво проводить маркетингову політику, ядром якої є рекламування своєї діяльності?